

Общо събрание на Съюза на химиците в България за 2011 г.

На 13 май 2011 г. в Дома на техниката в София се проведе Общото събрание на Съюза на химиците в България.

Председателят на Управителния съвет проф. дн Венко Бешков изнесе доклад за дейността на съюза през 2010 г. Научно-техническата дейност продължава да бъде едно от основните направления в работата на съюза. През 2010 г. тази дейност се изразява в организирането и провеждането на научно-технически конференции и симпозиуми.

Седмата международна конференция на химическите организации от страните от Югоизточна Европа (ICOSECS-7) беше проведена от 15 до 17 септември 2010 г. в Политехниката в Букурещ, на която с доклади и съобщения участваха и български специалисти от Института по катализ при БАН, Института по инженерна химия при БАН, Университета „Асен Златаров“ в Бургас и СОУ „Алеко Константинов“ в Първомай.

Второто заседание на Изпълнителното бюро на Международния съюз за чиста и приложна химия (IUPAC) за подготовката честване на Международната година на химията 2011 г. се проведе между 15 и 18 април 2010 г. в София.

Научно-техническата конференция „Софийски електрохимични дни“ бе организирана от Българското електрохимично дружество и проведена от 10 до 13 май 2010 г. в София с участието на 120 души, на която са представени 29 устни доклада и 44 постерни съобщения.

Международната научна конференция „Повърхностни сили в дисперсни системи“, посветена на 90 години от рождението на акад. Алексей Шелудко беше организирана от дружеството по физикохимия и проведена на 20 октомври 2010 г.

Дванадесетата национална конференция по катализ бе организирана от Клуба на българските катализи и се проведе на 18 ноември 2010 г. в София. Бяха представени 2 пленарни доклада и 27 постерни съобщения. Проведе се и дискусия по съвременните проблеми на каталитичната наука и практика.

Изложба на тема „Възобновяеми източници на енергия и суровини“ се проведе от 17 до 27 септември 2009 г.

Симпозиум на тема „Оптимизация на процесите в химическите производства“, организиран от Дружеството по инженерна химия, се проведе на 23 септември 2009 г.

През отчетната година особено внимание беше отделено и на обучението и творческите и професионалните изяви на млади химици. За целта бяха организирани и проведени семинари и курсове.

Семинари за обучение на магистри по проблеми на водородни, плазмени и нанотехнологии бяха проведени в периода февруари-декември 2010 г. в Химико-технологичния и металургичен университет (ХТМУ) в София.

Курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и възобновяеми енергийни източници беше организиран от Българското водородно общество и проведен през м. април 2010 г. в АЕЦ „Козлодуй“.

Семинари с лятна школа за обучение на докторанти и млади учени в областта на химичната и биохимична технология и опазване на околната среда бяха организирани от дружеството по инженерна химия и проведени през м. юни и октомври 2010 г. в Института по инженерна химия на БАН и Университета „Асен Златаров“ в Бургас.

Семинар на тема „Преносни процеси в двуфазни сечения“ беше организиран от дружеството по инженерна химия и проведен между 22 и 26 юли 2010 г. в гр. Банско.

Петата научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници, организирана от Клуба на българските катализи, се проведе на 18 ноември 2010 г. по време на 12-та Национална конференция по катализ.

През периода са изнасяни доклади, провеждани са обсъждания и дискусии по различни актуални проблеми, свързани предимно с научно-техническото и икономическото развитие на страната. По-важни са следните:

„Мазнините – технологично и физиологично значение“ – обсъждане с доклад от доц. Димитър Цанев;

„Влиянието на човека върху климата“ – обсъждане с доклад от инж. М. Будоров;

„125 години научно-технически съюзи в България“ – честване с доклад от инж. Н. Найденов;

„Състояние на българската наука и Българската академия на науките“ – обсъждане с доклад от академ. Ив. Гуцов;

„Храни и хранене“ – обсъждане с доклад от доц. Г. Георгиев.

Националното дружество за образование и история и философия на химията и Софийското дружество на учителите по химия организираха и проведоха следните събития:

Дискусия на тема „Новости в обучението по химия и опазване на околната среда“, проведена на 13 март 2009 г. в Дома на техниката в София, на която участваха учители и преподаватели от Химическия факултет на Софийския университет и Химико-технологичния и металургичен университет в София и специалисти с доказан дългогодишен опит в областта на обучението по химия;

„Празници на химията“ - среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия - проведена по случай Деня на химика на 13 май 2009 г. в Дома на техниката в София. С почетни грамоти бяха наградени ученици от 5 до 12 класове, участвали и класирали се в 150 градски, 110 регионални и 17 национални състезания по химия. Награди получиха и 12 учителки по химия, за приноса им в подготовката и успешното представяне на техните ученици, организирани от Дружеството на учителите по химия в София;

Семинар за подготовка на честването на Международната година на химията 2011 в областта на образованието и опазване на околната среда, организиран от Дружеството на учителите по химия в София, беше проведен на 14 декември 2010 г. в Дома на техниката в София.

През периода бяха организирани следните ежегодни национални конкурси: Седемнадесети национален конкурс „За изключителни постижения при откриването и развитието на млади таланти по химия“ и „Постигания при създаването на най-подходяща учебна среда за обучение по химия“, Осми национален конкурс за млади химици за наградата „Шимадзу“ „За най-добра дипломна работа“ – участваха 10 дипломирали се през 2009 г. млади химици, Седми национален конкурс за наградата „Проф. Иван Шопов“ „За изявен учен в областта на полимерите“ – със свои научни трудове участваха 5 кандидати.

През 2010 г. бяха чествани 90-годишнината на проф. Димчо Димитров и кръгли годишнини на ветерани-химици. Бяха отбелязани 20-годишнината на Институт по полимери към БАН и 50 години изследвания на полимери в България.

През настоящата 2011 година научно-техническата дейност на Съюза е свързана главно с честване на Международната година на химията и 110-годишнината от основаването първата организация на българските химици.

Организацията на обединените нации е обявила периода 2005–2014 г. за „Десетилетие на образованието и устойчивото развитие“. В рамките на това десетилетие по предложение на Международния съюз по чиста и приложна химия (IUPAC), 63-то Общо събрание на ООН с резолюция от 30.12.2008 г. е определило 2011 година за „Международна година на химията“ с цел повишаване общественото

признание на химията, повишаване интереса на младите хора към химията и генериране на творчески ентузиазъм за бъдещето на химията.

Честването на Международната година на химията има за цел да стимулира развитието на химическата наука и популяризира нейната основна роля и възможности за решаване на глобални проблеми чрез разработване на нови методи, процеси и технологии и материали, на нови енергийни източници, опазване на околната среда, и да съдейства за икономическото развитие и решаване на социални проблеми. Това честване ще съдейства за разширяване на контактите между химическите организации и специалистите и ще бъде катализатор за международното сътрудничество. Нашият съюз ще участва активно за изпълнение на програмата за това честване.

Тържественото откриване на Международната година на химията 2011 се проведе на 11 февруари 2011 г. в големия салон на Централното управление на БАН с изложба за химическата наука, образование и промишленост в България, която ще бъде представена и в Националния политехнически музей и музея „Земята и хората“.

През 2011 г. ще бъдат проведени Седмата национална конференция по химия с Международна конференция „Зелени технологии и опазване на околната среда“ (26–29.05.2011 г., ХТМУ, София), „Приложение на наномембранни технологии във фармацевтичната промишленост“ (международна работна среща, която се организира от Дружество по инженерна химия, 9–10.09.2011 г., ХТМУ, София), Тринадесета национална конференция по катализ и Шеста научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници (м. ноември в София).

Ще продължат и дейности, свързани с обучението и творческо професионалните изяви на младите химици: Международен семинар с лятна школа за обучение на докторанти и млади учени в областта на химичната и биохимична технология и опазване на околната среда, курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и възобновяеми енергийни източници, семинар за обучение на докторанти и млади учени по химични технологии и опазване на околната среда, семинари за обучение на магистрати по проблемите на водородни, плазмени и нанотехнологии.

Националното дружество за образование и история и философия на химията и Софийското дружество на учителите по химия ще организират два семинара за учители по химия и опазване на околната среда по авангардни нано- и водородни технологии, „Празници на химията“ – среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия, Четиридесет и четвъртата национална конференция на учителите по химия, Национална дискуссионна среща със състезание на учители и ученици по проекти свързани с химията и опазване на околната – „Глобален химичен експеримент“, програма „Децата и БАН“ – запознаване на ученици с дейността на химическите институти в БАН.

Ще продължи и дейността на Сборното дружество на химиците в София с лекции и дискусии по различни актуални проблеми, свързани предимно с научно-техническото и икономическото развитие на страната.

Ще продължи и подготовката за провеждане на националните конкурси за наградите на Международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“ за учители по химия и „Проф. Ив. Шопов“ – „За изявен млад учен в областта на полимерите“.

Проф. Бешков отчете и връзките и съвместните дейности на съюза с други обществени организации: Федерацията на научно-техническите съюзи (ФНТС) и нейните членове – националните специализирани научно-технически съюзи и териториални организации, Българската академия на науките и университетите, Съюза на учените в България, Международната фондация „Св.Св. Кирил и Методий“, Националния политехнически музей и музея „Земята и хората“.

Беше отбелязано, че съюзът все още няма редовни контакти с държавните и стопански органи и организации, и подчертано, че връзките ни с тях трябва да се разширяват и задълбочават за обединяване усилията на специалистите на творческо-професионална основа.

През отчетния период продължи дейността на съюза с химическите организации от страните от Югоизточна Европа, Европейската организация за химически и молекулни науки (EuChMS) и Международния съюз по чиста и приложна химия (IUPAC).

Редовно се получават списания и различни информационни материали от чуждестранни и международни институти, организации и фирми, които се предоставят на библиотеката на химическите институти при БАН.

През 2010 година Управителният съвет редовно е провеждал своите заседания и отделни оперативни съвещания, на които са разглеждани проблеми главно по научно-техническата дейност и организационното състояние на съюза, предложения до държавни ведомства, институти и стопански органи и организации по проблеми на икономическото развитие и конкретни въпроси свързани с производството, текущи въпроси от дейността на съюза и др. Особено внимание е отделено и на подготовката за честване Международната година на химията през 2011 г.

Заседанията са отразени в протоколи, които се изпращат на всички членове на съвета независимо дали се присъствали на заседанията.

Издателската и информационна дейност на съюза се изразява в издаването на три списания и поддържане на сайта на съюза в интернет.

Списание „Химия и индустрия“ (ISSN 1310-6716) се издава от 1922 г. На всяко заседание на Управителния съвет на съюза са обсъждани въпроси, свързани с издаване на списанието. До края на 2010 г. са излезли от печат броеве 1–2/2010 и 3–4/2010. От английската версия (Bulgarian Chemistry and Industry) са издадени 1–4/2008 и 1–4/2009 и поради неосигурено финансиране издаването е преустановено.

Списание „Bulgarian Chemical Communications“ (ISSN 0324-1130) е научното списание издавано на английски език, на което съюзът е съиздател заедно с химическите институти на БАН.

Списание „Химия“ (ISSN 0861-9255) научно-методическо списание, на което съюзът е съиздател с дружеството за химическо образование и история и философия на химията и Министерството на образованието, младежта и науката. То е трибуна за обмен на мнения и идеи и обсъждане на резултати в областта на обучението по химия, нови методи в преподаването, повишаване ефективността на обучението, учебен химичен експеримент, учебно съдържание, планове и програми, българска образователна традиция, химия за учители и самообразование.

Страницата на съюза в интернет на адрес <http://www.unionchem.org> е открита през 2008 г. и е свързана със сайта на ФНТС, в която са публикувани данни за съюза и съобщения за научно-техническата дейност. В последно време в нея се публикуват разнообразни материали свързани с дейността на съюза.

Дейността на Съюза на химиците в България се отразява и във вестника на ФНТС „Наука и общество“.

След доклада проф. Г. Високов прочете протокола на контролната комисия, в който се отчита, че дейността на съюза и на Управителния съвет за отчетния период през 2010 г. е в строго съответствие с устава на Съюза на химиците в България и всички разходи за 2010 г. са целесъобразни и са подкрепени със съответни редовни финансови документи. Той предложи Общото събрание да приеме отчетния доклад и финансовия отчет за 2010 г. и да освободи от отговорност Управителния съвет на СХБ.

Инж. Н. Найденов направи преглед на приходите и разходите и финансовото състояние на съюза за 2010 г. и предложи проекта на бюджета за 2011 г.

Бяха направени следните изказвания и предложения:

Проф. Н. Тютюлков предложи основен източник за финансиране да бъдат фирмите. Даде пример как в Германия компаниите осигуряват средства за дейностите на Дружеството на немските химици.

Инж. Р. Радев предложи да се засилят връзките с фирмите като за целта са необходими общи усилия за да има резултати.

Проф. Ив. Шопов потвърди ролята на личния контакт и даде пример, че като председател на съюза е осигурил финансиране за симпозиума по полимери чрез генералния директор на „Нефтохим“, на който е бил рецензент.

Проф. Хр. Баларев съобщи, че дейностите свързани с Международната година на химията, които е съобщил на 11.02.2011 г. са включени и се изпълняват от Съюза на химиците. Поясни организационната структура на IUPAC и ограничените възможности за финансиране на тези дейности.

Ст.н.с. инж. Г. Евстатиев предложи да се освежи състава на съюза с млади хора, които имат нови идеи и могат да ги реализират.

Проф. Г. Пеев потвърди, че връзките ни с промишлеността са слаби и все повече ще намаляват. Предложи с устава на съюза да се регламентира събирането на членски внос и отчисления от него за бюджета на съюза.

Проф. Б. Тошев отбеляза, че в Международната година на химията трябва да се обърне внимание и на това, че Съюзът на химиците е свързан с издаването на научни списания, получили международно признание. Това са научното списание „Bulgarian Chemical Communications“, получило импакт фактор, и научно-методичното списание „Химия“ издавано от Българското дружество за химическо образование и история и философия на химията към съюза. Той съобщи основните направления за работата на дружеството през Международната година на химията.

Инж. М. Йотова благодари са съдействието, което получава от Управителния съвет на съюза за провеждането на „Празниците на химията“. Дружеството на учителите по химия е организирано дискуссия, на която са обсъдени проблемите на българското образование. Резултатите от конкурсите, които се провеждат показват, че не се намалява, а се повишава интересът на учениците към химията.

Инж. Н. Найденов поясни, че връзките с фирмите не трябва да бъдат само по формалния начин чрез кореспонденция, а с преки контакти между хора, които имат възможности за влияние. Резултати се постигат, когато нещо се прави с общи усилия, а не само от отделни лица, а останалите дават компетентни указания.

След станалите разисквания по доклада и протокола и направените предложения Общото събрание с пълно единодушие прие отчета за дейността на Управителния съвет през 2010 г., протокола на контролната комисия за 2010 г. и бюджета на Съюза на химиците в България за 2011 г.

На основание член 6 алинея 3 от устава Управителният съвет на СХБ предложи и Общото събрание с пълно единодушие избра за почетни членове: проф. дн Борислав Вълчев Тошев, акад. проф. дн инж. Дечко Павлов Дечков, чл.-кор. проф. дн Димитър Любомиров Цалев, проф. Елка Николова Пенчева, проф. д-р Кирил Димов Димов, чл.-кор. проф. дн Любомир Антонов Бояджиев, проф. дн Милчо Ангелов Натев, доц. д-р Никола Димитров Раев и инж. Тодор Димитров Тодоров, които имат особени заслуги и активна дейност за развитието на съюза.

По случай Международната година на химията и 110 години от основаването на първата организация на българските химици и за тяхната дългогодишна цялостна научно-техническа и организационна дейност, награди на Федерацията на научно-техническите съюзи получиха следните членове на Съюза на химиците в България: проф. дн Венко Николаев Бешков, проф. дн инж. Георги Петров Високов и чл.-кор.

проф. дн Димитър Любомиров Цалев (златна значка „Проф. Асен Златаров“) и проф. дн инж. Димитър Стефанов Шишков, д-р инж. Иван Димитров Иванов и ст.н.с. Иван Петров Хавезов (златна значка на Федерацията на научно-техническите съюзи).

В заключение проф. В. Бешков отбеляза, че „Съюзът на химиците в България продължава успешно своя сто и десет годишен път. Активната му дейност и през последните години потвърждава заслужения му авторитет в химическата колегия. Разбира се, както във всяка човешка дейност, би могло да се пожелае и постигне и повече. Да се надяваме, че бъдещата ни дейност ще бъде още по-плодотворна за благото на българските химици и родината ни“.

Н. Найденов